

Reactie van het Register Belastingadviseurs (hierna: 'RB') op de wetsvoorstellen Rechtsherstel box 3 en Overbruggingswet box 3

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	2
2	Samenvatting	2
3	Rechtsherstel box 3 en Overbruggingswet box 3 in strijd met eigendomsrecht	2
4	Etikettering vermogenscategorieën	3
4.1	Vorderingen en schulden tussen partners	3
4.2	Aandeel in onverdeelde boedel	4
4.3	Schulden tussen ouders en kinderen	5
4.4	Certificering van vermogen en inbreng in een besloten fonds voor gemene rekening	5
5	Peildatumarbitrage	6
5.1	Zakelijke reden of misbruik.....	6
5.2	Voorbeelden van zakelijke overwegingen.....	7
5.3	Doenvermogen van peildatumarbitrageregeling	7
5.4	Bewaarplicht en peildatumarbitrage	8
5.5	Gevolgen van niet of niet juist invullen van de vragen over peildatumarbitrage	8
6	Moment van vaststelling van de forfaitaire rendementspercentages.....	8
7	Wet rechtsherstel box 3 en partnerverdeling	8

1 Inleiding

Het RB heeft met belangstelling kennisgenomen de wetsvoorstellen Rechtsherstel box 3 en Overbruggingswet box 3. Het RB neemt de gelegenheid om op deze wetsvoorstellen te reageren.

2 Samenvatting

Het RB acht het een reëel risico dat Rechtsherstel box 3 en de Overbruggingswet box 3 net als de huidige systematiek van box 3 in strijd zijn met het eigendomsrecht. Het RB verwacht dat veel belastingplichtigen en belastingadviseurs deze keer de boot niet willen missen en dus bezwaar gaan maken tegen box 3. Hierdoor zal naar verwachting van het RB de Belastingdienst overspoelt worden met bezwaarschriften, hetgeen zal leiden tot ernstige procesverstoring door overbelasting van de Belastingdienst. In het voorgestelde wetsvoorstel Overbruggingswet box 3 vraagt het RB aandacht voor mogelijke rendementslekken. Hierdoor zullen belastingplichtigen in de Overbruggingswet box 3 getroffen worden door belastingheffing, terwijl deze belastingplichtigen in de huidige systematiek van box 3 geen belasting hoeven te betalen. Ten aanzien van de voorgestelde peildatumarbitrageregeling adviseert het RB om deze te laten vervallen. Het RB verwacht dat het voor veel belastingplichtigen niet de moeite loont om rond de peildatum overige bezittingen te verkopen en later weer terug te kopen, aangezien dit gemoeid gaat met aan- en verkoopkosten en koersrisico. Dit risico van transacties rond de peildatum is bovendien inherent aan de keuze voor de forfaitaire spaarvariant. Laat dit de prikkel zijn voor het kabinet om tijdig te komen met een voorstel voor heffing op basis van werkelijk rendement. Daarnaast vindt het RB het ongewenst dat pas na afloop van het belastingjaar de rendementspercentages van een tweetal vermogenscategorieën bekend worden gemaakt.

3 Rechtsherstel box 3 en Overbruggingswet box 3 in strijd met eigendomsrecht

Het RB acht het een reëel risico dat het Rechtsherstel box 3 en de Overbruggingswet box 3 ook in strijd zijn met het eigendomsrecht, omdat nog steeds het fictief rendement in box 3 wordt belast. Het RB verwacht daarom dat belastingplichtigen en hun adviseurs massaal

bezwaar zullen maken tegen de aanslagen om niet de boot te missen. Dit kan leiden tot ernstige procesverstoring door overbelasting van de Belastingdienst, de rechterlijke macht en het Ministerie van Financiën en in een verder afnemend vertrouwen in de overheid. Als de rechter ook in dat geval zelf recht doet, heeft dat grote gevolgen voor de overheidsinkomsten. Het RB adviseert, zoals bekend, om een vermogensbelasting in te voeren. Maar omdat de periode daarvoor te kort is, adviseert RB om de huidige box-3 wetgeving in stand te laten, waarbij belastingplichtigen in 2023 tot en met 2025 kunnen kiezen voor de voordeligste oplossing, te weten: de forfaitaire spaarvariant of de huidige wetgeving. Dan blijft mankracht bij de Belastingdienst en het ministerie beschikbaar om een goede regeling voor 2026 en volgende op te zetten.

4 Etikettering vermogenscategorieën

Het RB vraagt ook aandacht voor de volgende problematiek in de Overbruggingswet box 3. In het verleden heeft de staatssecretaris aangegeven dat bij de uitwerking van een wetsvoorstel wijziging box 3 aandacht zal worden besteed aan de effecten voor specifieke groepen belastingplichtigen. In dit wetsvoorstel is hier geen uitvoering aan gegeven. Het RB verzoekt de staatssecretaris aandacht te besteden aan het volgende (zie ook Vp-bulletin 2020/25 van juni 2020):

4.1 Vorderingen en schulden tussen partners

Tussen partners kunnen vorderingen en schulden ontstaan. Deze kunnen gebaseerd zijn op bijvoorbeeld vergoedingsrechten of een overeengekomen periodiek verrekenbeding. Dergelijke schuld- /vorderingverhoudingen ontstaan bij mensen die met en zonder het maken van huwelijksvoorwaarden zijn gehuwd. In het huidige wettelijke huwelijksgoederenstelsel zullen deze onderlinge verhoudingen vaker dan voorheen voorkomen. Partners kunnen ook een geldlening overeenkomen. Ook door ontvangen schenkingen en erfenissen met een uitsluitingsclausule kunnen vergoedingsrechten ontstaan. Zelfs in samenlevingsovereenkomsten wordt vaak een vergoedingsregeling opgenomen, waardoor ook tussen samenwonende partners vergoedingsrechten kunnen bestaan.

De vordering- en schuldverhouding tussen partners blijft fiscaal vaak onzichtbaar en wordt niet in de aangifte vermeld. In het huidige box 3 stelsel kan een vordering en corresponderende schuld tussen partners economisch tegen elkaar worden weggestreept. In het wetsvoorstel leidt dit echter tot een rendementslek. De vordering behoort immers tot de categorie 'overige bezittingen' en de schuld heeft een lagere negatieve forfaitaire rente. Zonder nadere regeling leidt dit op partnerniveau tot een lastenverzwaring.

Onderlinge vorderingen en schulden zijn niet – zoals veel wordt gedacht - gedefiscaliseerd. Artikel 5e Algemene wet inzake rijksbelastingen bepaalt weliswaar dat met het vergoedingsrecht geen fiscaal relevant belang bij het onderliggend goed ontstaat, maar dat laat onverlet dat een vergoedingsrecht gewoon een vorderingsrecht vormt. Het RB vraagt aan de staatssecretaris om te bevestigen dat vorderingen en schulden tussen partners in de Overbruggingswet box 3 om pragmatische redenen gedefiscaliseerd zijn.

4.2 Aandeel in onverdeelde boedel

Bij een ontvangen erfenis zal de erfgenaam strikt genomen het aandeel in de onderliggende vermogensbestanddelen uit de nalatenschap als afzonderlijke vermogensbestanddelen in de eigen aangifte inkomstenbelasting opnemen. In de praktijk wordt bij een onverdeelde boedel ook wel het bedrag opgenomen dat de erfgenaam later in het jaar als saldo in contanten ontvangt. Het RB ziet graag dat wordt bevestigd dat de vordering als spaargeld kan worden opgenomen.

Een legataris kan een legaat in contanten hebben ontvangen dat op de peildatum nog niet is uitgekeerd. Het RB verzoekt om praktische redenen goed te keuren dat dit legaat (vorderingsrecht) als spaargeld in box 3 wordt opgenomen. Het kan ook voorkomen dat de notaris op de peildatum een bedrag op de derdengeldenrekening onder zich heeft, bijvoorbeeld de verkoopopbrengst van onroerend goed, dat pas in januari aan de gerechtigde wordt overgemaakt. Het RB verzoekt om vast te leggen dat om praktische redenen dit niet wordt aangemerkt als overige bezitting (vordering), maar als spaargeld.

4.3 Schulden tussen ouders en kinderen

Bij een schuldigerkenning uit vrijgevigheid ontstaat een box 3-schuld bij de schenker en een vordering bij de begiftigde. De schenker is hierover verplicht jaarlijks 6% rente aan de begiftigde te betalen. Bij het aangaan van deze papieren schenking zijn schenker en begiftigde ervan uitgegaan dat de schuld/vordering op familieniveau in evenwicht is. In de overbruggingswetgeving is op familieniveau sprake van een 'rendementslek'. De schenker kan hieraan in de praktijk vaak niet ontkomen door de schulden af te lossen, omdat de middelen ontbreken of vastzitten in bijvoorbeeld onroerend goed. Het niet betalen van rente heeft grote erfbelastinggevolgen bij overlijden van schenkers en is geen optie. Deze families zijn de dupe van de tijdelijke afwenteling van de gevolgen van het Kerstarrest in de forfaitaire spaarvariant. Indien wordt uitgegaan van belastingheffing over werkelijk rendement is de betaalde 6% rente immers een aftrekpost. Het RB stelt voor om alle schulden en vorderingen uit hoogte van de notariële schuldigerkenning tot en met 2022 te defiscaliseren.

4.4 Certificering van vermogen en inbreng in een besloten fonds voor gemene rekening

Certificering van vermogen wordt in familieverband gebruikt om een scheiding aan te brengen tussen zeggenschap en economisch belang. De certificaten vormen in civielrechtelijke zin een vorderingsrecht van de certificaathouder op de stichting. De fiscale vraag is of de certificaten vereenzelvigd kunnen worden met het onderliggende vermogen. In dat geval neemt men de gecertificeerde bezittingen en schulden direct op. Dit onderscheid is in de huidige systematiek van box 3 van belang voor vermogensbestanddelen waarvoor een specifieke vrijstelling of een bijzonder waarderingsvoorschrift geldt, bijvoorbeeld de vrijstelling voor kunstvoorwerpen en het waarderingsvoorschrift voor woningen. De staatssecretaris is van mening dat de box 3-vrijstellingen zijn voorbehouden aan belastingplichtigen die de volle eigendom hebben van het vermogen en dat die vrijstellingen niet gelden voor een certificaat dat enkel een vorderingsrecht op de juridisch eigenaar (stichting) is (Brief Staatssecretaris van Financiën van 7 april 2006, nr. AFP2006/190U, Kamerstukken II 2005/06, 30375). Dat standpunt betekent dat spaargeld door de certificering transformeert van 'laagbelast' spaarvermogen naar 'hoogbelast' 'overig vermogen'. Maar het betekent ook dat door certificering het rendementslek bij gefinancierd beleggingsvermogen kan worden ontlopen. Zonder certificering zouden de bezitting en de schuld tot twee

afzonderlijke vermogenscategorieën gaan behoren. Na inbreng in de stichting administratiekantoor zou bezit en schuld gesaldeerd kunnen worden opgenomen. Het voorgaande lijkt niet te spelen voor een besloten fonds voor gemene rekening. Veelal wordt dan een stichting opgericht om op te treden als beheerder en bewaarder van het fondsvermogen. Het besloten fonds is fiscaal transparant en de participanten worden voor hun aandeel in de fiscale waarde van de vermogensbestanddelen in de box 3 heffing betrokken. De kunstvrijstelling geldt wel bij een besloten fonds, maar niet bij certificering van kunst. Het RB verzoekt om door middel van voorbeelden aan te geven hoe de belastingheffing in box 3 in beide situaties plaatsvindt.

5 Peildatumarbitrage

Het RB voorziet dat discussie zal ontstaan over de regeling van de peildatumarbitrage. In wezen is antimisbruikwetgeving die zoveel mensen kan raken, geen goede wetgeving. Het is niet uit te leggen dat een 'label' op de peildatum tot grote belastingverschillen leidt.

5.1 Zakelijke reden of misbruik

Het RB constateert dat het regelmatig voorkomt dat aan het einde van een jaar een forse koersstijging op de aandelenmarkten plaatsvindt, gevolgd door een dunne handel in januari en een koersdaling in februari. Aandelenbeleggers die daarop willen voorsorteren kunnen eind december besluiten de koerswinst na de eindejaarsrally te verzilveren. Zij kunnen vervolgens om strikt zakelijke reden in februari na een dip besluiten om weer in te stappen. Dit is een volkomen zakelijke beslissing gebaseerd op ervaring en vanuit speculatieoogmerk en is niet ingegeven door het bereiken van een fiscaal voordeel. Het is niet redelijk als dit onder de arbitrageregeling valt. De gekozen regeling betekent dat belastingplichtigen over een periode van zo'n zes maanden rekening moeten houden met deze omkering van bewijslast en langdurig bewijs van niet-fiscale overwegingen moeten bewaren. Concreet betekent het dat vanaf 1 oktober 2022 tot en met 31 december 2022 alle verkooptransacties 'verdacht' zijn en gemonitord moeten worden net als alle aankooptransacties tussen 1 januari 2023 en 31 maart 2023 tot maximaal het bedrag van de 'verdachte' verkopen. Het RB vindt deze extra last niet acceptabel.

Het RB adviseert om de peildatumarbitrageregeling te laten vervallen. Het zal veelal voor belastingplichtigen niet de moeite lonen om rond de peildatum overige bezittingen te verkopen en later weer terug te kopen, gezien de daarmee gemoeide aan- en verkoopkosten en het koersrisico. Dit risico van transacties rond de peildatum is inherent aan de keuze voor de forfaitaire spaarvariant. Laat dit de prikkel zijn voor het kabinet om tijdig te komen met een voorstel voor heffing op basis van werkelijk rendement.

5.2 Voorbeelden van zakelijke overwegingen

Het RB heeft een principiële bezwaar tegen de uitvraag die de Belastingdienst zal doen. In de systematiek is verkoop-koop binnen de driemaandsperiode op zich al een arbitragehandeling (eerste vraag) en moeten belastingplichtigen daarna aangeven of sprake is van zakelijke overwegingen (tweede vraag). Dat klinkt alsof je bij voorbaat al schuldig bent bij een verkoop-koop transactie in de driemaandsperiode. Het RB verzoekt om voorbeelden te geven hoe belastingplichtigen aannemelijk kunnen maken dat sprake is van zakelijke (niet-fiscale) overwegingen.

5.3 Doenvermogen van peildatumarbitrageregeling

In de Memorie van Toelichting wordt ervan uitgegaan dat de belastingplichtige zelf aangifte doet. Het RB vraagt zich af of dit ook geldt voor belastingplichtigen met vermogen die waarschijnlijk eerder in aanraking komen met de peildatumarbitrageregeling. Deze belastingplichtigen zullen waarschijnlijk een groter beroep op hun doenvermogen (extra aandacht) moeten doen. Hierdoor zullen deze belastingplichtigen in tegenstelling tot de huidige systematiek van box 3 eerder een belastingadviseur inschakelen om de aangifte inkomstenbelasting in te vullen. Het RB verwacht hierdoor dat de peildatumarbitrageregeling tot extra lastendruk leidt bij belastingplichtigen.

Het leidt ook tot extra kosten bij de belastingplichtige die zijn aangifte laat verzorgen door een belastingadviseur. Deze zal bij geconstateerde arbitragehandelingen nader onderzoek moeten doen naar de zakelijkheid daarvan.

5.4 Bewaarplicht en peildatumarbitrage

De belastingplichtige dient te bepalen of bij de arbitragehandelingen sprake is van zakelijke overwegingen. Op grond van artikel 47 Algemene wet inzake rijksbelastingen kan de Belastingdienst daartoe gericht uitvraag doen bij belastingplichtigen. Als de belastingplichtige bij die uitvraag niet aan zijn (of haar) bewijslast kan voldoen, kan dit tot een correctie leiden. Dit brengt met zich mee dat op de belastingplichtige een bewaarplicht komt te rusten dat sprake is van niet-fiscale overwegingen (lees: zakelijke overwegingen) om de omkering van de bewijslast te voorkomen. Het RB verzoekt om dit nader toe te lichten.

5.5 Gevolgen van niet of niet juist invullen van de vragen over peildatumarbitrage

In het aangiftebiljet zal door middel van ja/nee vragen gevraagd worden naar arbitragehandelingen rondom de peildatum. De Hoge Raad heeft op 27 mei 2022 (nr. 20/01587, V-N 2022/24.12) geoordeeld dat door het niet invullen van de trustvraag de vereiste aangifte niet is gedaan. Hetgeen volgens de Hoge Raad in de regel al van voldoende gewicht is om de sanctie van omkering en verzwaring van de bewijslast te rechtvaardigen. Het RB vraagt zich af of dit ook de consequentie is wanneer de vraag over arbitrage niet (juist) is ingevuld en vraagt om een nadere toelichting.

6 Moment van vaststelling van de forfaitaire rendementspercentages

Het RB heeft bezwaar tegen de voorgestelde systematiek waarbij de forfaitaire rendementspercentages pas na afloop van het kalenderjaar worden vastgesteld. Deze opzet maakt het voor belastingplichtigen onmogelijk om de materiele belastingschuld vast te stellen op het moment dat deze ontstaat. Dat is in strijd met de rechtszekerheid.

7 Wet rechtsherstel box 3 en partnerverdeling

Het RB heeft met instemming kennisgenomen dat fiscale partners alsnog de mogelijkheid krijgen om een andere verdeling van de gezamenlijke inkomensbestanddelen te kiezen als de hoogte hiervan door het rechtsherstel is gewijzigd en de wijze van verdeling bij het rechtsherstel (door aan te sluiten bij de door de fiscale partners gekozen verdeling) nadelig is

voor de belastingplichtigen. Op grond van de voorgestelde wettekst wordt het mogelijk gemaakt dat de fiscale partners alsnog een andere verdeling kiezen ten aanzien van de extra aftrek, ondanks dat de aanslag onherroepelijk vaststaat en zij op grond van de huidige wettekst geen mogelijkheid meer hebben om hun keuze van verdeling te herzien.

Op 29 augustus 2022 heeft de Staatsecretaris van Financiën op Kamervragen geantwoord dat hoger beroep is ingesteld tegen het oordeel van de Rechtbank Den Haag dat het wijzigen van de reeds vaststaande onderlinge inkomensverdeling tussen partners niet beperkt is tot de bestanddelen waarop navordering ziet. De staatssecretaris is van mening dat een eenmaal onherroepelijk vaststaande keuze ten aanzien van de verdeling van de gemeenschappelijke bestanddelen tussen partners bij navordering niet meer kan worden herzien. Het RB vraagt zich af hoe zich dit standpunt verhoudt tot de hierboven geboden mogelijkheid om een eenmaal gemaakte keuze van inkomensverdeling van gemeenschappelijke inkomensbestanddelen wel te herzien.

Den Haag, 29 september 2022

Commissies Estate Planning en Formeel Belastingrecht in samenwerking met Bureau Vaktechniek

Over het RB

Het Register Belastingadviseurs (RB) is een actieve en praktijkgerichte beroepsvereniging en behartigt de belangen van circa 6.500 aangesloten belastingadviseurs. Het RB overlegt intensief met overheid en politiek en biedt informatie en daadwerkelijke hulp bij de praktijkuitoefening. Adviseurs die lid zijn van het RB beschikken over actuele vakinhoudelijke kennis op het gebied van belastingadvies en zijn de fiscale vertrouwenspersonen van talloze mkb-ondernemers. Een herkenbaar keurmerk voor de klant. Meer informatie vindt u op rb.nl